

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี
ในยุคประเทศไทย 4.0
MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY,
UBON RATCHATHANI CAMPUS IN THE ERA OF THAILAND 4.0

สิปปมงคล ป้องภา
¹Sipmongkon Pongpha

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand.

Sipmongkon@hotmail.com

Received January 23, 2019; Revised February 30, 2019; Accepted June 2, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาประวัติความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานีตั้งแต่ก่อตั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยเน้นศึกษาจากเอกสารที่วิทยาเขตได้พิมพ์ในวาระต่างๆเป็นหลัก จากศึกษาพบว่า วิทยาเขตอุบลราชธานีสามารถแบ่งออกเป็นยุคต่างๆ ดังนี้ 1) ม.มจร.วช.อุบลราชธานี ยุค 1.0 ยุคก่อตั้งสร้างตัวในวัด เริ่มก่อสร้างในวัดมหาวนาราม โดยการนำของพระเถระสองรูป คือ พระราชรัตนโบล (พิมพ์ นารโท) และพระกิตติญาณโสภณ (สมเกียรติ สมกิตติ) 2) ม.มจร.วช.อุบลราชธานี ยุค 2.0 ยุคย้ายฐานจากวัดสู่ป่าชุมชนซึ่งเป็นป่าสาธารณะของตำบลกระโสม 3) ม.มจร.วช.อุบลราชธานี ยุค 3.0 ยุคสร้างป่าชุมชนให้เป็น ม.มจร.วช.อุบลราชธานี 4) ม.มจร.วช.อุบลราชธานี ยุค 4.0 ยุคสร้าง ม.มจร.วช.อุบลราชธานี ให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่

คำสำคัญ : มจร.วช.อุบลราชธานี ยุคประเทศไทย 4.0

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี.

Abstract

This article aimed to study the history of Mahachulalongkornrajavidyalaya University (MCU), Ubon Ratchathani Campus from the past to the present. The study focused on the related documents printed by MCU Ubon Ratchathani Campus on various occasions. The study found that MCU Ubonratchathani Campus could be divided into 4 periods: 1) MCU Ubon Ratchathani Campus 1.0 that was establishing the campus in Mahawanaram Temple's compound by the two most venerable monks namely: Praratattanobon (Pim Narato); and Prakittiyanasopon (Somkiet Somkitti); 2) MCU Ubon Ratchathani Campus 2.0 that was relocating the campus from the temple's compound to be in a public forest at Kasob Sub-district; 3) MCU Ubon Ratchathani Campus 3.0 that was assimilating community forest to be the university campus; and 4) MCU Ubon Ratchathani Campus 4.0 that was enhancing MCU Ubon Ratchathani Campus to be the center of studying Buddhism and modern science.

Keywords: MCU Ubon Ratchathani Campus, Thailand 4.0

บทนำ

เมื่อ พ.ศ.2554 ธนาคารโลกยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยขึ้นไปอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้ปานกลางระดับสูง (Upper-middle-income group) เนื่องจากรัฐบาลไทยมีเป้าหมายในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้ขึ้นไปอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีรายได้สูงเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่นภายใน 15-20 ปีข้างหน้า รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้นด้วยคำว่า “ประเทศไทย 4.0 Thailand 4.0” โดยแบ่งยุคของการพัฒนาประเทศออกเป็น 4 ยุค ดังนี้

ประเทศไทย 1.0 ยุคเกษตรกรรม เป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยพึ่งพารายได้จากผลผลิตทางการเกษตรเป็นหลัก ยุคนี้ชาวนาเป็นกระดูกสันหลัง

ประเทศไทย 2.0 ยุคเกษตรอุตสาหกรรม เป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยพึ่งพารายได้จากการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมขนาดย่อม เช่นโรงงานทอผ้า

ประเทศไทย 3.0 ยุคอุตสาหกรรมหนัก เป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยพึ่งพารายได้จาก 3 ภาค คือ ภาคการเกษตร การบริการ เช่นการท่องเที่ยวและภาคอุตสาหกรรมหนักในนิคมอุตสาหกรรม

ประเทศไทย 4.0 ยุคนวัตกรรม เป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยจะพึ่งพารายได้จาก 3 ภาคเหมือนเดิม แต่เน้นให้ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม มาขับเคลื่อนการพัฒนา (พระพรหมบัณฑิต, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: www.mcu.ac.th/site/pres_info_content_desc.php?p_id

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี อาจแบ่งได้เป็น 4 ยุคดังนี้

ยุคที่ 1 มจร.วช.อุบลราชธานี 1.0 ยุคก่อตั้งสร้างตัวในวัด

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี เดิมเรียกชื่อว่า “วิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี” ได้ก่อกำเนิดเกิดขึ้นจากความคิดของพระเถระสองรูปคือ พระราชรัตนโบล (พิมพ์ นารโท ป.ธ.6, พ.ม.) อดีตเจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี และพระกิตติญาณโสภณ (สมเกียรติ สมกิตติ ป.ธ.6) ตำแหน่ง รองเจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี (ฝ่ายการศึกษา) เป็นผู้ริเริ่มดำเนินการก่อตั้ง โดยพระเถระทั้งสองรูปมีความเห็นพ้องกันว่า ต้องการให้พระภิกษุสามเณร กุลบุตรลูกหลานชาวไร่ ชาวนา ในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดอุบลราชธานี ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนในระดับอุดมศึกษา และต้องการให้มีสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาตั้งอยู่ในจังหวัดอุบลราชธานี ไม่จำเป็นจะต้องทิ้งวัดวาพระศาสนา ละทิ้งครุฑราชของญาติโยมที่อุปถัมภ์ค้ำชูไปศึกษาต่อในถิ่นอื่น หรือเข้าไปศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพราะการไปศึกษาในกรุงเทพมหานคร นั้น มีความเป็นอยู่ลำบากยุ่งยากนานาประการ เช่น เรื่องวัดที่อยู่อาศัย อาหารการขบฉัน การเดินทางไปศึกษาในสถานศึกษา มีความยุ่งยากลำบากมาก (อนุสรณ์งานออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ พระเทพกิตติมุนี , 2560 : 61)

พระราชรัตนโบล เจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี จึงมอบหมายให้ พระกิตติญาณโสภณ รองเจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี (ฝ่ายการศึกษา) เขียนโครงการก่อสร้างวิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี เพื่อนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะสงฆ์จังหวัดอุบลราชธานี ในคราวประชุมครั้งที่ 1/2520 เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2520 โดยพระกิตติญาณโสภณ ได้ให้หลักการและเหตุในการก่อสร้างวิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี ดังนี้

1. เพื่อตอบสนองความต้องการของพระภิกษุสามเณรในชนบทผู้ใคร่ต่อการศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนา วิชาการชั้นสูงทางพระพุทธศาสนา ในระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อผลิตพระบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ด้านการศึกษา วิชาพระพุทธศาสนาให้ควบคู่กับการศึกษาวิชาสามัญศึกษา
3. เพื่อผลิตพระบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถ ในการนำเอาองค์ความรู้ทางพระพุทธศาสนา และทางสามัญศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา อบรมสั่งสอนประชาชนในท้องถิ่นของตน
4. เพื่อผลิตพระบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถ ในการบริหารและจัดการศึกษาสำนักศาสนศึกษา และโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกธรรม แผนกบาลี และพระปริยัติแผนกสามัญศึกษา
5. เพื่อให้เป็นศูนย์กลางในการศึกษาค้นคว้า วิจัยและพัฒนาการทางพระพุทธศาสนา การฝึกอบรมวิชาวิปัสสนากัมมัฏฐานทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
6. เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษาอบรม เผยแผ่ทางศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และค่านิยมอันดีงามของท้องถิ่นแก่ประชาชนผู้สนใจทั่วไป
7. เพื่อเปิดโอกาสทางการศึกษา ขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณร กุลบุตรลูกหลาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกชาวไร่ชาวนา เกษตรกรรมผู้ยากจน ไม่มีทุนทรัพย์ปัจจัยที่จะส่ง กุลบุตรลูกหลานไปเรียนในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชน ได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาวิชาการทางพระพุทธศาสนาในระดับอุดมศึกษา

มติที่ประชุม คณะสงฆ์จังหวัดอุบลราชธานี เจ้าคณะพระสังฆาธิการในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดอุบลราชธานี เห็นชอบให้ดำเนินการจัดตั้ง วิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี ขึ้นที่วัดมหาวันาราม (พระอารามหลวง) ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี และได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินจัดหาทุนในการก่อสร้าง โดยมีพระกิตติญาณโสภณ รองเจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี เป็นประธานคณะทำงาน เจ้าคณะอำเภอ รองเจ้าคณะอำเภอ ทุกอำเภอ เป็นกรรมการ และให้ พระครูศรีวรคุณ (เรืองศรี ญาณวีโร ป.ธ.5) ตำแหน่ง เลขานุการเจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี เป็นเลขานุการคณะทำงาน

1.2 การขออนุมัติเปิดดำเนินการจัดการศึกษา พ.ศ.2529 พระราชรัตน์โนบล เจ้าคณะจังหวัดอุบลราชธานี ผู้อำนวยการวิทยาลัยครูศาสนศึกษา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วัดทุ่งศรีเมือง ได้เสนอเรื่องไปยังสภามหาวิทยาลัย เพื่อขอเปิดดำเนินการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต โดยการประสานงานของพระราชกิตติโมลี (ทองสุริย์ สุริยโชโต ป.ธ.8) คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ ในเบื้องต้นจะขอเปิดที่ วัดทุ่งศรีเมือง เพื่อรองรับพระนิสิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูศาสนศึกษาวัดทุ่งศรีเมือง เนื่องจากมีพระนิสิตส่วนหนึ่ง

ที่เรียนสาขาบริหารการศึกษา เป็นห้องเรียนของวิทยาเขตหนองคาย สภามหาวิทยาลัยจึงได้พิจารณาในคราวประชุมครั้งที่ 4/2529 เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2529 โดยมีมติให้พระราชรัตน์โนบล เป็นรองอธิการบดีวิทยาเขตอุบลราชธานี และให้พระกิตติญาณโสภณ เป็นคณบดีคณะครุศาสตร์ พร้อมกับแนะนำให้พระราชรัตน์โนบล รับผิดชอบการขอจัดตั้งไปอีกครึ่งหนึ่งและสภามหาวิทยาลัยได้มีมติอีกครั้ง ในคราวประชุม ครั้งที่ 6/2529 เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2529 ให้จัดตั้งวิทยาเขตอุบลราชธานี ขึ้น ณ วัดมหานาราม ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เพราะเห็นว่าอาคารวิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี ที่ดำเนินการก่อสร้างมาไม่ถึงจะแล้วเสร็จ แต่ก็สามารถใช้งานได้เป็นบางส่วน โดยให้เริ่มเปิดดำเนินการจัดการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2530 เป็นต้นไป ตามประกาศมหาวิทยาลัย ที่ 79/2529 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2529 ในระยะแรกเปิดการเรียน คณะครุศาสตร์ วิชาเอกหลักสูตรและวิธีการสอน วิชาเอกการสอนสังคมศึกษา

คณะผู้บริหารชุดแรกก่อตั้ง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี จัดตั้งขึ้นตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ตามหนังสือที่ 395/2529 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2529 เรื่อง อนุมัติให้จัดตั้งวิทยาเขตอุบลราชธานีและประกาศมหาวิทยาลัย ที่ 79/2529 เรื่อง จัดตั้งวิทยาเขตอุบลราชธานี ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2529 โดยสภามหาวิทยาลัยได้มีมติให้จัดตั้งวิทยาเขตอุบลราชธานี ในคราวประชุมครั้งที่ 6/2529 เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2529 วิทยาเขตอุบลราชธานี ในระยะเริ่มแรก จึงได้ดำเนินการบริหารจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและวิธีการสอน วิชาเอกการสอนสังคมศึกษา ในปีการศึกษา 2530

คณะผู้บริหารชุดแรกเริ่ม ประกอบด้วย

คณะกรรมการบริหารประจำวิทยาเขตอุบลราชธานี

ลำดับที่	ชื่อ - ฉายา	ตำแหน่ง/หน้าที่
1.	พระราชรัตน์โนบล	รองอธิการบดีวิทยาเขตอุบลราชธานี
2.	พระกิตติญาณโสภณ	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร
3.	พระครูโสภิตปริยัติการ	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
4.	พระครูศรีรัตนโสภณ	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวางแผน
5.	พระครูศิริพัชโรบล	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประชาสัมพันธ์และเผยแพร่
6.	พระครูเมธีฐานเขต	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต
7.	พระมหาประสิทธิ์ ปสิทธิปัญญ	ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขต

ยุคที่ 2 มจร.วช.อุบลราชธานี 2.0 ยุคขยายฐานจากวัดสู่ป่าชุมชน การย้ายที่ตั้งของวิทยาเขตอุบลราชธานี

พ.ศ.2542 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้มีนโยบายให้ส่วนงานระดับวิทยาเขต พิจารณาสถานที่ตั้งแห่งใหม่ เพื่อรองรับการขยายตัวทางการศึกษาของมหาวิทยาลัย เพราะตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.2540 นั้น ได้เปิดโอกาสให้พระภิกษุสามเณรและคฤหัสถ์สามารถเข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้ หากวิทยาเขตใดมีความพร้อมที่จะขยายหาที่ตั้งใหม่ได้ ก็ให้ดำเนินการได้

วันที่ 16 มีนาคม 2542 พระเทพกิตติมุนี ประธานสภาวิทยาเขตอุบลราชธานี ได้นัดประชุมสภาวิทยาเขตอุบลราชธานี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระโสม ณ ศาลาการเปรียญวัดบ้านดอนนกกชุม ตำบลกระโสม อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี พระเทพกิตติมุนี ได้เสนอเรื่องขออนุญาตใช้สถานที่ป่าสาธารณประโยชน์ ดงบังไฟ จำนวน 400 ไร่เศษ ตั้งอยู่ท้องที่ หมู่ที่ 1 บ้านหมากมี ตำบลกระโสม อำเภอมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี แต่ขออนุญาตใช้พื้นที่บางส่วนด้านทิศตะวันออก จำนวน 212 ไร่เศษ ต่อที่ประชุมสภาวิทยาเขต และสภาองค์การบริหารส่วนตำบลกระโสม ที่ประชุมพิจารณาพร้อมกันแล้ว มีมติอนุญาตให้วิทยาเขตอุบลราชธานีเข้าใช้พื้นที่ดังกล่าว จำนวน 212 ไร่เศษตามที่เสนอ จากนั้น พระเดชพระคุณพระเทพกิตติมุนี ได้นำคณะผู้บริหารคณาจารย์ ออกไปเตรียมพื้นที่ ที่ป่าสาธารณประโยชน์ (ดงบังไฟ)ซึ่งไม่มีถนนเข้า จึงได้ขอแผ้วถางที่ดินของประชาชนเจ้าของที่ดิน เพื่อตัดถนน จากถนนสมเด็จ (สายอุบล-ตาลชุม) ระยะทาง 1,000 เมตร เข้ามายังสถานที่ตั้งใหม่ ชาวบ้านก็ยินดียินยอมที่ดินให้แก่วิทยาเขตอุบลราชธานี ถนนกว้าง 8 เมตร จนถึงที่ตั้งโครงการ

ลำดับเหตุการณ์ในการเข้าใช้ป่าชุมชนนั้นก็ได้ง่ายอย่างที่คิด เต็มไปด้วยปัญหาและอุปสรรค จะได้จากบทความในหนังสือ“อนุสรณ์งานออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ พระเทพกิตติมุนี” ได้อธิบายเรื่อง“จุดเริ่มต้นที่ดงบังไฟ”ว่า

ต้นเดือนเมษายน 2542 วิทยาเขตอุบลราชธานีได้ทำหนังสือหาหรือการขอใช้ที่ดินไปยังนายอำเภอมืองอุบลราชธานี และมีหนังสือแจ้งกลับว่าหน่วยงานที่จะขอใช้ที่ดินนั้นจะต้องเป็นทบวงการเมืองเช่น กระทรวงศึกษาธิการหรือกรมการศาสนา จึงควรให้สำนักงานศึกษาธิการอำเภอซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเบื้องต้น เป็นผู้ดำเนินการ และให้ วิทยาเขตอุบลราชธานี ดำเนินการดังนี้ 1) เสนอโครงการจัดตั้ง 2) เขียนแผนผังการใช้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง 3) เหตุผลและความจำเป็นที่ขอใช้ 4) แผนผังแสดงบริเวณที่ขอใช้และ 5) รายละเอียดของงบประมาณ เอกสารลงวันที่ 20 เมษายน 2542

ปลายปี 2542 วิทยาเขตอุบลราชธานี ได้ทำหนังสือของความอุปถัมภ์เครื่องจักรกลบุกเบิกสถานที่ก่อสร้างมหาวิทยาลัยสงฆ์เป็นกรณีพิเศษไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด (นายศิวัช แสงมณี)ทางจังหวัดตอบรับและได้แจ้งเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการขอใช้ที่ดินดังกล่าวว่า

วันที่ 10 เมษายน 2543 นายอำเภอเมืองอุบลราชธานี (นายสุรพล สายพันธ์) มีหนังสือแผนผังการใช้ที่ดินเป็นเอกสารขนาดเอ1จำนวน 2 แผ่น ขนาด เอ 3 จำนวน 3 แผ่น และรายละเอียดการใช้พื้นที่โครงการจำนวน 2 แผ่น ให้กับมหาจุฬาฯ

วันที่ 2010 เมษายน 2543 รองอธิการบดีวิทยาเขตอุบลราชธานี (พระมหาศรีพร วรวิญญู) ได้ทำหนังสือบันทึกของความถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในฐานะเป็นหน่วยงานเทียบเท่ากรม เพื่อทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยไปยังกรมที่ดิน เพื่อขออนุญาตใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ดงบังไฟเพื่อจะได้เป็นเอกสารอ้างอิงในการดำเนินการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ตามโครงการ

6 สิงหาคม 2544 องค์การบริหารส่วนตำบลกระโสมได้มีหนังสือแจ้งค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบเนื้อที่หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง เพื่อก่อสร้างมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ตามที่ได้รับมอบหมายให้ประสานกับที่ดินจังหวัดอุบลราชธานีว่า

ปี 2545 ที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี ได้ดำเนินการตรวจสอบเนื้อที่ดินและระวางแผนที่บริเวณที่ขอลอนสภาพที่สาธารณประโยชน์ดงบังไฟเพื่อใช้ในการก่อสร้างมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี

วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 องค์การบริหารส่วนตำบลกระโสม ได้มีหนังสือถึงนายอำเภอเมืองอุบลราชธานี เกี่ยวกับการดำเนินการตรวจสอบ 3 ประเด็นคือ 1) ที่ดินสาธารณประโยชน์ดงบังไฟ ได้ขึ้นทะเบียนตามหนังสือค้ำสำหรับที่ดินหลวง เลขที่ 12928 ลงวันที่ 7 มกราคม พ.ศ.2524 2) ที่ดินดังกล่าวเป็นที่ดินสาธารณประโยชน์ร่วมกันสำหรับใช้เป็นที่ทำเลเลี้ยงสัตว์ ซึ่งปัจจุบันยังใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นบางส่วน และ 3) การประชุมราษฎร หมู่ที่ 1 เกี่ยวกับการขอใช้ที่ดินดังกล่าวปรากฏว่าไม่มีผู้ใดคัดค้าน

วันที่ 6 มกราคม 2548 ที่ดินจังหวัดในมีหนังสือถึงอธิบดีกรมที่ดินเพื่อขอใช้ที่ดินสาธารณประโยชน์ดงบังไฟ โดยส่งเอกสารหลักฐานจำนวน 70 ฉบับ ประกอบการพิจารณา

ในระหว่างนี้ วิทยาเขตอุบลราชธานีก็ได้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนพร้อมกับมีมติของสภาวิทยาเขตให้ดำเนินการย้ายออกจากวัดมหาวนารามไปที่สำนักงานใหม่ที่ดงบังไฟ เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2548 หากนับจากปีแรกที่เข้ามาพัฒนาคือ พ.ศ.2542 นับเอาวันที่ประชุมสภาตำบลกระโสม คือวันที่ 16 มีนาคม 2542

ยุคที่ 3 มจร.วช.อุบลราชธานี 3.0ยุคสร้างป่าชุมชนให้เป็น ม. มจร.วช.อุบลราชธานี

ยุคบุกเบิกป่าชุมชนให้เป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียนของพระภิกษุสามเณรและอุบาสกอุบาสิกา ซึ่งถือเป็นความสามารถและผลงานอันยอดเยี่ยมของท่านรองอธิการบดีและทีมบริหารในขณะนั้น สามารถเสกป่าให้เป็นมหาวิทยาลัยได้อย่างอัศจรรย์ ดังจะเห็นได้จากบทความเรื่อง “12 ปีที่ดั่งบังไฟ” ของพระเทพกิตติมณี

ยุคนี้ได้ก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก 1 สาย ระยะทาง 1, 000 เมตร จากถนนสมเด็จเจ้ามาয়ังโครงการสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัย ได้รับงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลกระโสม องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีและสำนักงานโยธาธิการจังหวัดอุบลราชธานีสิ้นงบประมาณ 2,000,000 บาท (สองล้านบาทถ้วน)

สร้างระบบไฟฟ้าแรงสูง จากถนนสมเด็จเจ้ามาয়ังโครงการสถานที่ตั้งมหาวิทยาลัย ระยะทาง 1,500 เมตร ปักเสาไฟฟ้าแรงสูง ลงหม้อแปลงไฟฟ้าแรงสูง ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดอุบลราชธานี โดยงบประมาณจังหวัด สิ้นงบประมาณ 650,000 บาท (หกแสนห้าหมื่นบาทถ้วน)

สร้างอาคารเรียนรวม วิทยาเขตอุบลราชธานี ตามรูปแบบรายการของอาคารเรียนกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แบบอาคาร 324ล/ ได้รับงบประมาณ 10,000,000 บาท (สิบล้านบาทถ้วน)

สร้างหอประชุมพระพรหมวชิรญาณ กว้าง 11 เมตร ยาว 24 เมตร ชั้นล่างของอาคารเรียนร่วมวิทยาเขตอุบลราชธานีงบประมาณจังหวัดงบประมาณ 5,000,000 (ห้าล้านบาทถ้วน)

ยุคที่ 4 มจร.วช.อุบลราชธานี 4.0ยุคสร้าง ม.มจร.วช.อุบลราชธานี ให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่

ผู้บริหารชุดปัจจุบัน

ลำดับ	ชื่อ - ฉายา	วุฒิการศึกษา	ตำแหน่ง/หน้าที่
1	พระเทพวรจารย์,	ปริญญาเอก	รองอธิการบดีวิทยาเขตอุบลราชธานี
2	พระครูสมุห์เจริญ กตปุญโญ,	ปริญญาเอก	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายบริหาร
3	นายสุรสิทธิ์ ทองลาด	ปริญญาโท	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป
4	พระครูสารสีลคุณ,	ปริญญาเอก	ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยาเขตฯ
5	พระครูกิตติคุณภาส	ปริญญาโท	ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์อุบลราชธานี
6	พระครูธรรมธรศิริวัฒน์ สิริวัฒนโน, ผศ.ดร.	ปริญญาเอก	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ยุคนี้ถือเป็นยุคแห่งการสร้าง ม.มจร.วช.อุบลราชธานีให้เป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่ อย่างแท้จริง ดังจะเห็นได้จากแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2560 ของ ม.มจร.วช.อุบลราชธานี (แผนปฏิบัติการประจำปี, 2560 : 3-5)

ปรัชญามหาวิทยาลัย “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม”

ปณิธานมหาวิทยาลัย “เป็นสถานศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์”

วิสัยทัศน์มหาวิทยาลัย “มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาระดับโลก”

พันธกิจมหาวิทยาลัย

- ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ
- วิจัยและพัฒนา
- บริการวิชาการแก่สังคม
- ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

เอกลักษณ์มหาวิทยาลัย “บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา”

อัตลักษณ์มหาวิทยาลัย “ประยุกต์พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม”

อัตลักษณ์บัณฑิต “มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา”

นวลักษณ์บัณฑิต

1. M-Morality	มีปฏิบัติที่น่าเลื่อมใส
2. A-Awareness	ผู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม (วิชาสมัยใหม่)
3. H-Helpfulness	มีศรัทธาอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา (ปฏิบัติศาสนกิจ)
4. A-Ability	มีความสามารถและทักษะด้านภาษา
5. C-Curiosity	ใฝ่รู้ใฝ่คิด (ตรรกศาสตร์/ปรัชญา)
6. H-Hospitality	รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม (จิตอาสา)
7. U-Universality	มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล (วิชาสมัยใหม่)
8. L-Leadership	มีความเป็นผู้นำด้านจิตใจและปัญญา (กรรมฐาน)
9. A-Aspiration	มีความเพียรพร้อมด้วยคุณธรรมและพร้อมที่จะใช้และพัฒนา

วัตรกรรม

วิสัยทัศน์ของวิทยาเขตอุบลราชธานี

“มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาพัฒนาจิตใจและสังคมระดับนานาชาติ”

- มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนา มีผู้เชี่ยวชาญ มีองค์ความรู้ ทางพระพุทธศาสนา มีพระเถระระดับเปรียญเอกในทางพระพุทธศาสนาและมีพระราชาคณะระดับสมเด็จพระสังฆราชและรองสมเด็จพระสังฆราช

- **พัฒนาจิตใจ** การทำกิจกรรมในทางพระพุทธศาสนา สวดมนต์ทุกเช้าวันอังคารและ การนั่งสมาธิ การปฏิบัติธรรมของนิสิต

- **พัฒนาสังคม** ศูนย์อบรมคุณธรรม จริยธรรม พระวิทยากร ธรรมสังฆกิจทั้งจังหวัด การทำต้นเทียน

พันธกิจของวิทยาเขตอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี มุ่งปฏิบัติภารกิจหลัก สำคัญ ในฐานะสถาบันอุดมศึกษา ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล โดยจัดการเรียนการสอนใน ลักษณะของการนำ ความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ให้เกิดเป็นองค์ ความรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาจิตใจและสังคม ของคนในชาติอย่างทั่วถึง ซึ่งมีพันธกิจที่สำคัญ 4 ประการ คือ 1) ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ 2) วิจัยและพัฒนา 3) บริการวิชาการแก่สังคม และ 4) ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ปรัชญาของวิทยาเขตอุบลราชธานี “จัดการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับ ศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม”

ปณิธานของวิทยาเขตอุบลราชธานี “ศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงสำหรับพระภิกษุ สามเณรและคฤหัสถ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ได้ดำเนินงานตาม กรอบแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการและ สกอ. โดยได้ปรับปรุงหลักสูตรที่ตอบสนองความ ต้องการของสังคมและเป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา TQF การลงนามความร่วมมือ กับการจัดการเรียนการสอนกับสถานศึกษา และมีการลงนามความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและ ภาคเอกชนในด้านการจัดการเรียนการสอนการวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การบริหารจัดการมหาวิทยาลัยโดยการบริหาร มหาวิทยาลัย ตามหลักธรรมาภิบาล ปรับโครงสร้างหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย สนับสนุนและ ส่งเสริมการวิจัย มีการจัดวางระบบการเงิน การงบประมาณของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ โดยสาระสำคัญของแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยพิจารณาจากนโยบายของ คณะกรรมการประจำวิทยาเขตอุบลราชธานี เน้นการดำเนินงานตามนโยบายด้านการศึกษา

ระดับอุดมศึกษา ตามนโยบายของรัฐบาลใหม่กำหนด ยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ สกอ. และกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี (ฉบับที่ 2) (พ.ศ. 2551-2565) มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา ถึงทิศทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยบูรณาการยุทธศาสตร์ การกิจ โครงการกิจกรรมตามพันธกิจ นโยบายและจุดเน้นและตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยที่มีความสอดคล้องและสามารถสนับสนุนการบริหารประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายพร้อมกับความคาดหวังในการพัฒนาการศึกษาของท้องถิ่นและประเทศให้มีศักยภาพในการแข่งขันและสามารถเทียบเคียงกับประเทศต่างๆ ได้ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบัน ซึ่งแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เป็นแผนที่ครอบคลุมตามภารกิจของมหาวิทยาลัย คือ ด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และได้มีการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนกลยุทธ์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตอุบลราชธานี ระยะที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ของมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วยยุทธศาสตร์ในการพัฒนามหาวิทยาลัย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. การผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ
2. พัฒนางานวิจัยให้มีคุณภาพทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
3. บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา
4. ทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
5. การบริหารจัดการองค์กร

บทสรุป

มจร.วช.อุบลราชธานี ได้ผ่านการพัฒนามา 4 ยุค ตามเอกสารที่ได้ศึกษา ยุคที่หนึ่ง เป็นยุคแห่งการต่อตั้งจนกลายมาเป็นวิทยาเขต ยุคที่สอง เป็นยุคย้ายฐานจากวัดสุป่าชุมชนในตำบลกระโสมซึ่งถือเป็นความโชคดีของวิทยาเขตที่ได้ผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ยุคที่สาม เป็นยุคแห่งความยุ่งยากในการสร้างป่าให้เป็นวิทยาเขต จากป่าที่เต็มไปด้วยต้นไม้ ไม่มีแม้แต่ทางเข้า ไฟฟ้า อาคารสถานที่ต่างๆ แต่ด้วยความสามารถของผู้บริหารในขณะนั้นป่าเป็นที่เก็บเห็ดของชาวบ้านกลายมาเป็นวิทยาเขตที่สง่างามจนถึงปัจจุบัน ยุคที่สี่ คือ ยุคปัจจุบัน ท่านรองอธิการบดีและทีมบริหารได้สร้างสิ่งใหม่ให้เกิดขึ้นเพิ่มเติมมากมายเช่น อาคารเรียนหลังใหม่ หอฉัน และ อาคารรับรองของวิทยาเขตเป็นต้น เพื่อรองรับความเจริญในยุคประเทศไทย 4.0 และเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่ให้กับคนไทยและต่างชาติที่สนใจเข้ามาศึกษา พระพรหมบัณฑิต อธิการบดี ม.มจร ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการเข้าสู่ยุค 4.0 ของมหาวิทยาลัยมจร.ที่ จังหวัดอุบลราชธานีว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง

ภณราชวิทยาลัยได้เตรียมความพร้อมที่จะก้าวสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยนานาชาติไว้ในระดับหนึ่ง สิ่งที่ต้องแสวงหาเพิ่มเติมคือนวัตกรรมซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของความเป็น มจร 4.0

นวัตกรรม (Innovation) คือการนำสิ่งประดิษฐ์หรือการค้นพบที่มีอยู่แล้วไม่ว่าจะเป็น เทคโนโลยีหรือองค์ความรู้เดิมมาบูรณาการเข้าด้วยกันจนเกิดองค์ความรู้ใหม่หรือวิธีการใหม่ในการ สร้างผลผลิตหรือให้บริการที่ดีกว่า ตัวอย่างเช่น นายสตีฟ จ๊อบส์ นำเอาคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ เครื่องบันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป อินเทอร์เน็ตที่คนอื่นประดิษฐ์ไว้มาบูรณาการเข้าด้วยกันจนสำเร็จ ออกมาเป็นไอแพด (iPad) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยต้องสร้างนวัตกรรมใน 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. นวัตกรรมด้านผลผลิต (Product Innovation) เช่น การนำเอาองค์ความรู้ในอิทธิธรรม ปิฎกและวิธีปฏิบัติกรรมฐานมาบูรณาการเข้ากับจิตวิทยาตะวันตกจนเกิดสาขาวิชาพุทธจิตวิทยา
2. นวัตกรรมด้านการบริการ (Service Innovation) เกิดจากการนำเอาเทคโนโลยี สารสนเทศทั้งวิทยุ โทรศัพท์และสื่อออนไลน์มาใช้ในการเรียนการสอนและการเผยแพร่ธรรม
3. นวัตกรรมด้านกระบวนการ (Process Innovation) คือการแสวงหาวิธีการใหม่ๆ เพื่อ ลดขั้นตอนในการผลิต เช่น วิธีการสอนภาษาอังกฤษแก้มหาเปรียญโดยเทียบเคียงกับภาษาบาลี
4. นวัตกรรมด้านการบริหาร (Management Innovation) เช่น การนำหลักธรรมมาใช้ในการ บริหารจัดการจนได้ผลจริง

กล่าวโดยสรุป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในยุคมหาวิทยาลัยนานาชาติ หรือ มจร 4.0 นอกจากจะมีโครงสร้างพื้นฐานที่เพียงพอต่อการพัฒนาต่อไปแล้ว ยังจะต้องมีความ พร้อมในเรื่องภาษาต่างประเทศ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม และ นวัตกรรมทั้งสี่ด้านดังกล่าวมา

เอกสารอ้างอิง

อนุสรณ์งานออกเมรุพระราชทานเพลิงศพ พระเทพกิตติมุนี, (2558). บทความเรื่อง “12 ปีที่ดังบั๊ งไฟ” อุบลราชธานี

วิทยาเขต อุบลราชธานี, (2560). แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2560 ม.มจร.วช.อุบลราชธานี
ฝ่ายวิชาการ วิทยาเขตอุบลราชธานี ประวัติและความเป็นมามจร.วช.อุบล

http://ubon.mcu.ac.th/?page_id=11 (ออนไลน์ 25 มิ.ย.60)

พระพรหมบัณฑิต. มจร 4.0 ในยุคประเทศไทย 4.0 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:

http://www.mcu.ac.th/site/pres_info_content_desc.php?p_id=24

[29 มิ.ย. 2560]